

Mindes Skyld tager jeg Ordet i denne Sal. Naar det ærede Medlem for Kjøbsted (Sagde) talte om den politiske Moral, saa var det ikke paa en Maade, som jeg synes om, og derfor anvendte jeg det Udtryk, som jeg brugte før om den ærede Taler. Jeg mener, at den politiske Moral lyser rigtig klart ud af vor Historie, om jeg saa maa sige, den danske politiske Moral af, hvad der er foregaaet i de fremfarne Dage, Ting, som vi Danske kunne være stolte af og taknemmelige for. Det synes mig, at vi i Danmark ere naaede saa vidt frem, at jeg ikke kan forstaa, at vi ere komne til at staa saa skarpt nu. Lykkes det os ikke for hundrede Aar siden at løse de Knuder, som man rundt om i Landene ikke endnu har kunnet løse? Har man ikke hørt, at den store Statsmand i det sydlige Naboland har begyndt at forsøge paa at løse den Knude, som vor velsignede Kronprinds for hundrede Aar siden løste? Fortælles der ikke i vore Dage paa lignende Maade om Forholdene i Irland, har man ikke travlt der med det, som vi have løst for længe siden? Og løste vi ikke i 1848 den store Opgave, at hele Folket mødtes med Kongen, med Kongemagten til et velsignet Møde, som førte til vor frie Forfatning. Deraf lyse en politisk Moral, forekommer det mig, en høi og ædel Moral, den nemlig, at her er en god og velsignet Mand i Danmark, som leder Kræfterne sammen til et lykkeligt Møde, som bliver frugtbringende for vort Folk. Jeg kan ikke forstaa, at et saadant Møde ikke kan komme istand nu; det er mig ubegribeligt. Da vi have naaet saa Meget, synes jeg, at vi maatte kunne naae Mere til. Men jeg kan ikke indse, at dette Thing kan gjøre Noget til, at dette Møde kan komme istand. Thi jeg ser klart, at Spørgsmaalene, som ere udebatterede i denne Sal ved 1ste og 2den Behandling efter iforveien at være drøftede, give til Resultat, som jeg sagde, at Situationen prædiker, at naar det danske Folkething ikke vil, saa skal det. Dyrctidsilløget var jo først paa en særlig Lov, kom deraf paa Finantsloven og blev saa af den høie Regering forfægtet i Landsthinget imod den Opfattelse, som var gjort gjældende i Folkethinget under Behandlingen af den særlige Lov. Og naar man husker, at Regeringen er stik modsat Folkethingets Flertal, saa forekommer det mig, at ethvert Stridt fra det Standpunkt, Folkethinget har indtaget, vil blive opfattet fra alle Sider, navnlig fra Høire, som om Venstre havde lidt et Nederlag, og Høire gjort en Fremgang. Jeg husker godt, hvad der er sagt om dette fra Høires Side. Det er mit Standpunkt. Jeg kan ikke forstaa, at Forholdene ere blevne saaledes, som de nu ere, og jeg, som er den mindst Erfarne, maatte den mindst Værdige til at sidde her i dette Thing, har set efter og paa min ensfoldige Maade læst Grundloven, men jeg har ikke kunnet finde nogen Løsning af Knuden. Jeg har kun kunnet finde den, som er peget

paa af saamange Medlemmer her i Salen, nemlig, at skulle vi komme ud af Knuden nu, saa maa det være den høie Regerings Sag at mægle mellem Thingene. Jeg siger ikke, at den skal være Mægler. Jeg vil snarere fra mit Standpunkt sige: Jeg vil bede den være Mægler eller bede den se tilbage paa den politiske Moral i vor Fædreland. Viser den ikke hen til, at det er Maaden, hvorpaa Sagerne i vort Land skulle fremmes, at de levende Kræfter skulle mægle, at de skulle føre det Adskilte sammen og derigjennem bringe Forlig istand. Jeg har lyttet her i Salen og hørt meget opmærksomt efter, hvad der er talt, navnlig ovre fra den anden Side af Salen, og jeg vil sige, at, hvad der blev sagt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad), glædede mig, fordi jeg derigjennem ligesom skimtede et Naab om, at det gamle nationalliberale Parti ikke er dødt i Danmark, det nationalliberale Parti, som i 1848 hjalp os over Knuden. Der skimtede en lille Lysstraale igjennem, og jeg skal sige, at, dersom jeg skulde haabe, at Noget skulde stille sig i Spidsen i denne politiske Situation, saa maatte det være det. Det kan ikke blive Folkethingets Flertal her, thi det har forsøgt paa saa mange Maader og er gaaet saa vidt, at det maa passe vel paa, inden det gaar et Skridt til Høire eller til Venstre. Men det kan meget vel passe for det Parti, som var stort indtil 1866, og som da gjorde, hvad jeg og Mange ville kalde en politisk Konfirmation af os her i Landet, en Konfirmation, hvorom jeg vil sige, at den mindede meget om den Maade, hvorpaa den gamle Mester Jakob Split i Ribe konfirmerede den sorte Svend. Det skal jeg imidlertid ikke komme ind paa; men det er ialtsald vist, at de stode i Spidsen i 1866, derfor maa det for Smaaafolk og varmheartede Folk som mig, der sidde inde med Noget, som vi elste, være klart, at de ere kaldede til at gaa i Spidsen, fordi det var dem, der hjalp os til den nuværende Grundlov. De skulle vise os, at den kan bruges. Ja, jeg hører nok, at der er Somme, der le ad mig. Det kunde de godt gjøre, thi jeg er en ung Taler; men det er ikke til at le ad, men forekommer mig saare tungt, om vort Fædreland skulde staa for den Stæbne at leve paa midlertidige Finantslove Aar ud og Aar ind, og om det tilsidst skulde blive kastet ud i en Forfatningskamp, hvorpaa Ingen kan se Enden. Det vil forekomme mig tungt, fordi vi have en saa stor Fortid. Vi have adskillige Saar fra henfarne tunge Lider, og Flertallet af os kunde nok have lyst til at bidrage til at faae Saarene lægte. Men, hvad der kan bidrage til at faae Saarene lægte, er alene, at vort Folk bliver et frit, hæft og lykkeligt Folk, saa bliver det ogsaa stærkt og kan træstigt tage fat paa de Opgaver, som der er nok af for os. Jeg er en gammel-dags Mand, jeg hører til de gammel-dags Folk,